

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 13

ביאור על הדרוש וספרתם לכם דחג השבועות

Explication du discours « Vous compterez
pour vous-mêmes » de la fête de Chavouot

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/13/

1 ביאור על הדרוש וספרתם לכם דחג השבועות

Explication du discours « Vous compterez pour vous-mêmes » de Chavouot.

2 ביאור ענין שעורה שעור ה'. הנה כתיב אחרי ה' ילכו כאריה כו' שור גועה כו' [דהיינו כמו בחי' פני אריה שבמרכבה ששואג ואומר קדוש].

Une explication de la notion de se'ora (orge) [comme] chiour hé (une mesure de cinq). Or, il est écrit : « Ils marcheront à la suite du Nom Havaya, comme un lion », etc., « comme un bœuf qui mugit », etc. [C'est-à-dire, comme le niveau de la face du lion dans le Char céleste, qui rugit et dit : « Saint »].

ושור גועה היינו בחי' פני שור שבמרכבה שעבודתו ביראה בחי' מחנה גבריאל ופני ארי' [אריה] הוא בחי' אהבה].

Et « comme un bœuf qui mugit » désigne le niveau de la face du bœuf dans le Char céleste, dont le service est empreint de crainte, le niveau du camp de Gavriel ; et la face du lion représente le niveau de l'amour.]

3 והענין כי הנה המלאכים הם שלוחים [כי מלאך נקי שליח כנודע] כמ"ש ותקרא שם ה' הדובר אליה וכן שוב אשוב אליך.

Le sujet est le suivant : les anges sont des émissaires [car un ange (malakh) est appelé émissaire, comme on le sait], ainsi qu'il est écrit : « Elle appela le Nom de Havaya, qui lui parlait », et de même : « Je reviendrai certainement auprès de toi. »

כי הוא אור א"ס בעצמו המשתלשל ויורד לכל א' לפי מדרגתו מיכאל בחד כו' ויש מיכאל דעשיה כו'.

Car c'est la Lumière infinie (Or Ein Sof) elle-même, qui se déploie et descend jusqu'à chacun selon son rang : Michael dans le 'Hessed (bonté), etc. ; et il existe un Michael du Monde d'Assiya (Action), etc.

[דהיינו כי המלאך הוא כלי אל האור המתפשט בו מאלקות וכיון שהוא עצמו רק כלי ובטל לגבי האור והאור הוא העיקר לכך יוכל לומר על עצמו לשון אלהות]

[C'est-à-dire que l'ange est un réceptacle pour la lumière issue de la divinité qui se répand en lui ; et puisqu'il n'est lui-même qu'un réceptacle, annulé devant la lumière, et que la lumière est l'essentiel, il peut donc parler de lui-même en termes de divinité,

כי הן אומרים כן ע"י האור המתלבש בהם שהוא אלהות (כמ"ש בפרדס שכ"ד פ"א [פרק י"א]). והאור היינו מבחי' צירופי אותיות דמדת מלי' דאצילות.

car ils parlent ainsi par l'intermédiaire de la lumière qui est revêtue en eux et qui est divinité (comme il est écrit dans le Pardes, Cha'ar 24, chapitre 11). Et cette lumière provient du niveau des combinaisons de lettres de l'attribut de Mal'hout (souveraineté) du Monde d'Atsilout (Émanation).

כמו מיכאל נתהוה מצירופי אותיות דמדת חסד שבמלי' דאצי' וגבריאל מצירופי אותיות דבחי' גבורה שבמלי']. ופרטי פרטיות בע"ס [בעשר ספירות] חסד שבחסד חסד שבגבורה כו'.

Ainsi, Michael a été formé par les combinaisons de lettres de l'attribut de 'Hessed au sein de Mal'hout d'Atsilout, et Gavriel par les combinaisons de lettres du niveau de la Guevoura (retenue) au sein de Mal'hout.] Et [il existe] les détails les plus infimes au sein des dix Séfirot : 'Hessed au sein de 'Hessed, 'Hessed au sein de Guevoura, etc.

4 וכל יו"ד כלול מיו"ד חסד שבחסד דחסד חסד שבחסד דת"ת [דתפארת] כו' [וכערך שינוי מזיגת הספי' [הספירה / הספירות] כן ערך שינוי המלאכים המתהווים מהם] וכמ"ש היש מספר לגדודיו

Et chacune des dix Séfirot est composée de dix : 'Hessed dans 'Hessed de 'Hessed, 'Hessed dans 'Hessed de Tiferet (beauté), etc. [Et dans la même mesure que diffère le mélange des Séfirot, diffèrent les anges qui en émanent.] Comme il est écrit : « Peut-on compter ses légions ? »

ורבוא רבבות מלאכים מחנה מיכאל כלולים מחסד בכמה מיני בחי' ומדרגות שונות [ר"ל [רוצה לומר] חסד שבחסד שבחסד או חסד שבגבורה שבחסד וכפי הספי' [הספירה / הספירות] שמקבל ממנה כך בחי' המלאך

Et les myriades de myriades d'anges du camp de Michael sont constituées de 'Hessed selon de nombreux aspects et niveaux différents [c'est-à-dire : 'Hessed dans 'Hessed dans 'Hessed, ou 'Hessed dans Guevoura dans 'Hessed ; et le niveau de l'ange dépend de la Séfira dont il reçoit.

לכן יש כמה רבוא מלאכים במחנה מיכאל לבד אף שכולם מבחי' א' הוא חסד רק שיש כמה מיני בחי' בחסד כנ"ל ועיין מ"ש ר"פ שלח

C'est pourquoi il y a de nombreuses myriades d'anges dans le seul camp de Michael, bien qu'ils relèvent tous d'un seul niveau, à savoir 'Hessed ; mais il existe de nombreuses sortes d'aspects au sein de 'Hessed, comme indiqué plus haut. Voyez aussi ce qui est écrit au début de la paracha de Chélakh,

בד"ה ענין המרגלים] והגם שכלולים מכל הע"ס [העשר ספירות] מ"מ נק' בכלל מחנה מיכאל בחי' חסד כי התגברות החסד הוא מאד בהם והחסד מתפשט בהם.

dans le maamar qui commence par « Le sens des explorateurs ».] Et bien qu'ils soient constitués des dix Séfirot, ils sont néanmoins appelés, dans leur ensemble, le camp de Michael, le niveau de 'Hessed, car la prédominance de 'Hessed en eux est très grande et 'Hessed se déploie en eux.

5 וכן מחנה גבריאל בכלל מדת היראה ומזיעתן של חיות יוצא נהר דינור על ראש רשעים יחול.

De même, le camp de Gavriel relève en général de l'attribut de crainte. De la sueur des 'Hayot jaillit le Fleuve de feu (Nehar Dinour) : « il tourbillonnera sur la tête des méchants ».

פ"י זיעתן הוא בחי' פסולת היוצא מהאש שהוא ממדת הגבורה שבמלאכים אלו. וכמו הזיעה היא יוצאת מכח החמימות שדוחה את הזיעה לחוץ.

Cela signifie que leur sueur est le niveau du déchet qui émane du feu, lequel relève de l'attribut de Guevoura (retenue) présent chez ces anges. De même que la sueur sort sous l'effet de la chaleur, qui la repousse vers l'extérieur,

כך החמימות של המלאכים למעלה שעומדים ביראה ורתת כו' ולמטה נעשה זיעה שהוא ענין ארס החום והכעס על ההיפך

ainsi, la chaleur des anges d'en haut, qui se tiennent dans la crainte et le tremblement, etc., devient en bas une sueur, qui est comme un venin de chaleur et de colère contre ce qui s'y oppose ;

ועל ראש רשעים כי מאחר שמשיגים בגדולת א"ס ב"ה נעשה הרוגז על עוכרי רצונו איך מלאו לכם כו'. et « sur la tête des méchants » : car, puisqu'ils appréhendent la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, la colère s'élève contre ceux qui transgressent Sa volonté : comment ont-ils pu avoir l'audace, etc.

6 וזהו ענין שעורה שעור ה' [שהוא מזון המלאכים הנק' בהמה אריה ושור כו'] ששיעור ומדה נקצב להם מבחי' ה'

Et voici le sens de se'ora (orge) [comme] chiour hé (mesure de cinq) [qui est la nourriture des anges, appelés « bêtes » : le lion, le bœuf, etc.] : une mesure et une limite leur sont assignées à partir du niveau de cinq,

היינו ה' מוצאות הפה ונתחלק לד' מחנות מחנה מיכאל פני אריה ומחנה גבריאל פני שור ובח' פני נשר הוא רחמנות כו'

à savoir les cinq articulations de la bouche ; et elles se répartissent en quatre camps : le camp de Mikhaël, face du lion, et le camp de Gavriel, face du bœuf ; quant au niveau de la face de l'aigle, il est la compassion, etc.

והנה למטה באדם הרחמנות הוא שמעורר רחמים רבים על ריחוקו מה' ונופל במ"ש על ריחוקו וכמ"ש בכל עצב יהיה מותר.

Or, ici-bas, chez l'homme, la compassion consiste à éveiller une grande compassion devant son éloignement de D.ieu, et à sombrer dans la mélancolie à cause de cet éloignement ; ainsi qu'il est écrit : « Dans toute tristesse, il y a du profit. »

אך למעלה לא שייך לומר כן רק מ"מ הרחמנות ג"כ מגדולת א"ס ב"ה ואין ערוך נברא לגבי הבורא ית' Mais, en haut, on ne peut dire cela ; néanmoins, la compassion aussi provient de la grandeur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, et [du fait] qu'un être créé n'a absolument aucune commune mesure avec le Créateur, béni soit-Il ;

לכן גדלה הרחמנות על כל העולמות (ועמ"ש בפ' במדבר סד"ה וידבר כו' למשפחותם לבית אבותם ובפ' ויצא בד"ה וישכם לבן בבקר).

c'est pourquoi la compassion envers tous les mondes est immense (et voyez ce qui est écrit dans la paracha de Bamidbar, à la fin du discours commençant par « Et Il parla », etc., « selon leurs familles, selon la maison de leurs pères », ainsi que dans la paracha de Vayetse, dans le discours commençant par « Et Lavan se leva de bon matin »).

וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים שלהיות ישראל היו באותו זמן במצרים בחומר ובלבנים. וכדי לזכות למ"ת [למתן תורה] פב"פ [פנים בפנים] דבר ה' הוא ע"י כנפי נשרים שמגביה למעלה.

Et tel est le sens de « Je vous ai portés sur des ailes d'aigles » : puisque Israël se trouvait alors en Égypte, dans le mortier et les briques, et que, pour mériter le don de la Torah, « Havaya parla face à face », ce fut par les ailes d'aigles, qui élèvent vers le haut.

לכן כל הדי' מחנות הם מדי' מוצאות הפה. אך מוצא הה' הוא בחי' גיכ"ק בחיך וכולם בחכמה אתברירו
הוא העושה שלום כו'.

C'est pourquoi les quatre camps proviennent tous de quatre articulations de la bouche. Mais la cinquième articulation est le niveau des lettres guimel, youd, kaf et kouf dans le palais ; « toutes sont raffinées par la 'Hokhma (sagesse) » ; c'est elle qui « fait la paix », etc.

7 וזהו חכו ממתקים ששם גילוי המתיקות כמו בגשמי חיך אוכל יטעם וטעמים הם בחכמה כו'

Et c'est là [le sens de] « Son palais est douceur » : c'est là que se révèle la douceur. De même, dans le domaine matériel, « le palais goûte les aliments » ; or les saveurs relèvent de la 'Hokhma (sagesse), etc.

ואותיות גיכ"ק הם ממתקים את הגבורות של הדי' מוצאות [וע' בזהר פי' שמיני דף ל"ט ע"ב ועמ"ש בפ' ויחי ע"פ חכלילי עינים כו']

Et les lettres guimel, youd, kaf, kouf adoucissent les Guevourot des quatre articulations [et voir le Zohar, Parachat Chemini, folio 39b ; et voir ce qui est écrit dans la Parachat Vayé'hi sur le verset « 'Hakh'lili (rouges) sont les yeux », etc.,

בפי' כל חיך הטועם כו' וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] בשער השופר פרק א' בענין גיכ"ק מהחיך שהוא
החכמה כו'

sur l'interprétation « tout palais qui goûte », etc. ; et voir Pri Etz 'Haïm, Chaar HaChofar, chapitre 1, au sujet des lettres guimel, youd, kaf, kouf, [qui proviennent] du palais, lequel est la 'Hokhma, etc. ;

ע"ש ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] ר"פ אחרי ובהר ס"פ משפטים דקכ"ג א' ובאדר"ז [ובאדרא זוטא] דרצ"ה ב' והנה ביאור ענין ה' מוצאות הפה.

voir là-bas ; et dans le Ramaz, au début de la Parachat A'haré ; et dans le Zohar, à la fin de la Parachat Michpatim, folio 123a ; et dans l'Idra Zouta, folio 295b.] À présent, l'explication de la notion des cinq articulations de la bouche :

הענין שאותיות הם המשכות כו' כמו ויפח באפיו נשמת חיים שמהכל עליון נעשה ונתהווה למטה שכל
דהיינו נשמת אדה"ר [אדם הראשון] כו'.

La notion est que les lettres sont des émanations, etc. ; ainsi qu'il est dit : « Il souffla dans ses narines un souffle de vie » : du souffle supérieur (hevel) fut formé et vint à l'existence, en bas, un intellect, à savoir l'âme d'Adam, le premier homme, etc.

כי ענין ופיי הבל ר"ל [רוצה לומר] התפשטות חיות הנפש כמו התפשטות הכח שביד לעשות כל מלאכה שהרי כשישן אינו יכול לעשות מאומה כו'.

Car la notion et le sens de hevel (souffle) désignent l'extension de la force vitale de l'âme, comme l'extension de la force dans la main pour accomplir tout travail; en effet, lorsqu'on dort, on ne peut rien faire, etc.

ובח"י זו הוא התפשטות חיצונית הנפש דהיינו בח"י כח העשיה ועד"ז נאמר למעלה ג"כ עשה את השמים ואת הארץ

Et ce niveau est l'extension de la dimension extérieure ('hitsoniyout) de l'âme, à savoir le niveau de la force d'action. De même, il est également dit plus haut: «Il fit les cieux et la terre»,

שהוא התפשטות חיצונית בעולם העשיה (וע' מזה בד"ה בחדש השלישי בפ' יתרו בענין על כל שבח מעשה ידיך)

ce qui est l'extension de la dimension extérieure dans le Monde d'Assiya (Action) (et voir à ce sujet le discours commençant par «Au troisième mois», dans la Parachat Yitro, au sujet de «toute la louange de l'œuvre de Tes mains»).

אבל וברוח פיו כל צבאם שהם מבח"י התפשטות חיות ההכל שהוא יותר פנימי כו' ויש בח"י התפשטות המחשבה ולמעלה מהם מדות ולמעלה מהם הרצון וכעד"ז כל הע"ס [העשר ספירות]

Mais «et par le souffle de Sa bouche toute leur armée» relève de la propagation de la force vitale du souffle, qui est plus intérieure, etc. Il existe aussi le niveau de la propagation de la pensée, puis, au-dessus, les attributs émotionnels (midot), et au-dessus d'eux, la volonté; il en va de même pour les dix Séfirot,

רק שאינם מתגלים למטה רק ה' בח"י כמ"ש בע"ח [בעץ חיים]. ואותיות מלשון אתא בוקר ויאמר אלקים יהי אור המשכת החסד כו'.

mais ils ne sont révélés ici-bas que sous la forme de cinq niveaux, comme il est écrit dans Etz Chaim. Le terme otivot (lettres) est apparenté au mot «vient» (assa); «Et D.ieu dit: "Que la lumière soit"»: c'est l'émanation du 'Hessed (bonté), etc.

שהכל המשכת אור א"ס ב"ה בנשמות בבחי' פנימי' [פנימיות / פנימית] ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ובמלאכים בבחי' חיצונית שבכל עולם שומרי הגן כו'.

Car tout cela est l'émanation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il : dans les âmes, selon la dimension intérieure (pnimiyout), «et un fleuve sort d'Eden pour arroser le jardin»; et dans les anges, selon la dimension extérieure de chaque monde, eux qui gardent le jardin, etc.

8 והנה השפעת המלאכים שעור ה' הוא ע"י ישראל במנחת העומר שמניף הכהן כו' ונק' עומר התנופה ופי' בזהר בלק קפ"ח ב' תנו פה תנו כבוד כו' עליית הנוק' [הנוקבא] למקורה ושרשה ומשם יורד ההשפעה כו' :

Or, le flux d'influence destiné aux anges — la « mesure de cinq » — passe par Israël, grâce à l'offrande de farine de l'Omer que le kohen agite, etc. Elle est appelée «l'Omer de l'agitation» (tenoufa). Le Zohar, Balak, 188b, l'explique par tenu pé, «donnez une bouche», «rendez honneur», etc. : c'est l'élévation de la Nookva (le féminin) vers sa source et sa racine, d'où descend ensuite le flux d'influence, etc.

9 ב אך בשבועות קציר חטים הוא המשכה וגילוי ההעלם שלמעלה מן הדעת. כי עה"ד [עץ הדעת] חטה היתה שאין התינוק יודע כו' הרי ע"י החטה נמשך גילוי בחי' הדעת והוא גילוי ההעל' [ההעלם] שלמעל' [שלמעלה] מן הדעת כו'.

2. Mais, à Chavouot, « la moisson du blé », il y a un déversement et une révélation du niveau caché qui est au-dessus de Daat (la connaissance). Car « l'Arbre de la connaissance était du blé », puisque « l'enfant ne sait pas », etc. Ainsi, par le blé, se déverse la révélation du niveau de Daat ; c'est la révélation du niveau caché qui est au-dessus de Daat, etc.

דהיינו בחי' אנכי ה' אלקיך אנכי מי שאנכי דלית מחשבה תפיסא ביה בבחי' דעת נגלה ממש

C'est-à-dire le niveau de « Je suis Havaya, ton Dieu » : Anochi (« Moi »), « Celui que Je suis », que nulle pensée ne peut saisir, [se déversant] dans le niveau du Daat effectivement révélé ;

רק ע"ד שהתינוק קורא אבא אע"פ [אף על פי] שאינו משיג איך הוא אביו ובח"י גילוי זו הוא מבח"י אנכי מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' למעלה מעלה מן הגלוי דבחינת שיעור מזון המלאכים שהוא בח"י דבר ה' בח"י חיצוניות בלבד.

mais seulement à la manière dont un enfant appelle « Abba » (Père), bien qu'il ne saisisse pas en quoi cet homme est son père. Ce niveau de révélation provient du niveau d'Anochi, de Son être et de Son essence mêmes, béni soit-Il, très, très au-dessus de la révélation du niveau de l'orge, nourriture des anges : celle-ci est le niveau de la parole de D.ieu, c'est-à-dire la dimension extérieure ('hitsoniyout) seulement.

10 וביאור הדבר הנה כתיב כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' וגו' פי' מוצא פי ה' שנשתלשל בלחם ממנו יחיה האדם.

L'explication de la chose est la suivante : il est écrit : « Car l'homme ne vit pas seulement de pain, mais de tout ce qui sort de la bouche de Havaya », etc. Le sens est : [par] ce qui sort de la bouche de Havaya et qui est descendu dans le pain, l'homme vit.

והגם שבאדם ג"כ נשתלשל ונמשך מוצא פי ה' אלא שהאדם הוא מעולם התיקון מזיווג זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] כו' כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם הכל מעולם התיקון

Et bien que, chez l'homme aussi, ce qui sort de la bouche de Havaya soit descendu et ait été attiré, l'homme relève toutefois du Monde du Tikoun (Rectification), issu de l'union de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) et de Noukva, etc. : « comme l'aspect d'une pierre de saphir, la forme d'un trône ; et, au-dessus de la forme du trône, une forme semblable à l'apparence d'un homme » ; tout cela relève du Monde du Tikoun.

אבל החטה הוא ממה שנפל בשבירת הכלים בנוגה ונוגה לו סביב ובח"י נוגה הוא מעולם התהו.

Mais le blé provient de ce qui est tombé dans Nogah lors du brisement des réceptacles, « et une splendeur (Nogah) l'entourait » ; le niveau de Nogah relève du Monde du Tohou (Chaos).

11 וחטה הוא בלע שהוא הראשון לז' מלכין קדמאין דתהו בח"י הדעת דתהו אלא שירד למטה מפני שהוא מחיצוניות העולמות דתהו.

Et le blé est Bela, le premier des sept rois primordiaux de Tohu, le niveau de Daat de Tohu ; seulement, il est descendu en bas parce qu'il provient de la dimension extérieure des mondes de Tohu.

אבל מ"מ כיון שהוא מעולם העליון נעשה חיות לאדם וירידתו למטה הוא כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אין לך כל עשב מלמטה כו' [בכ"ר [בבראשית רבה] פ' יו"ד] שהשפעה היא מלמעלה וגבוה מעל גבוה כו'.

Mais néanmoins, puisqu'il provient du monde supérieur, il devient une force vitale pour l'homme. Et sa descente en bas est conforme à l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : « Il n'est pas de brin d'herbe en bas », etc. [dans Bereishis Rabbah, section 10] : l'influence vient d'en haut, « un niveau supérieur au niveau supérieur », etc.

12 והנה התינוק שיודע לקרות אבא אין דעתו דעת הגלוי שהרי אינו יודע למה הוא אביו

Or, l'enfant qui sait appeler «Abba» n'a pas une Daat révélée, car il ne sait pas pourquoi cet homme est son père ;

אלא נעשה לו התקשרות לאביו בלי טעם ודעת והתקשרות זו היא חזקה מאד אך היינו גילויי העולם עצמו [פ"י גילויי הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג

mais un lien avec son père se forme en lui sans raison ni connaissance, et ce lien est très puissant ; seulement, il s'agit de la révélation du caché lui-même [c'est-à-dire la révélation de la Daat cachée, qui est au-dessus de la Daat appréhendée,

והיינו דעת דתהו שהוא למעלה מהדעת דתיקון שהוא דעת המושג ולפיכך נולד ע"י החטה ששרשה מדעת דתהו.

et c'est la Daat de Tohou, qui est au-dessus de la Daat de Tikoun, laquelle est la Daat appréhendée ; c'est pourquoi elle naît par le blé, dont la racine relève de la Daat de Tohou.

או י"ל [יש לומר] דעת הנעלם היינו דעת העליון שהוא למעלה מדעת המושג שהוא דעת תחתון ועמ"ש מענין דעת עליון בביאור ע"פ כה תברכו וע"פ החלצו מאתכם ועמ"ש ע"פ ואלה המשפטים ועמ"ש ע"פ ששת ימים תאכל מצות]

Ou bien, on peut dire que la Daat cachée est la Daat supérieure, au-dessus de la Daat appréhendée, qui est la Daat inférieure. Voyez ce qui est écrit au sujet de la Daat supérieure dans l'explication du verset «Ainsi vous bénirez», et dans celle du verset «Armez-vous parmi vous-mêmes» ; voyez aussi ce qui est écrit sur le verset «Et voici les lois», ainsi que sur le verset «Pendant six jours, vous mangerez des matsot».]

וגם בשעורה יש מוצא פי ה' שמחיה את האדם אלא שאינו משפיע בו גילויי ההעלם שהוא הדעת החזק שמעולם ההעלם כו'.

Dans l'orge aussi se trouve «ce qui sort de la bouche de Havaya» et qui donne vie à l'homme; seulement, elle ne lui transmet pas la révélation du caché, qui est la Daat puissante provenant du monde du caché, etc.

13 וגילויי ההעלם הוא אשר הוצאתיך מארץ מצרים למעלה מעלה מגדר ההשגה [כמ"ש בפנים] מצרים נק' בינה ובינה בגרון

Et la révélation de ce qui était caché, c'est «Celui qui t'a fait sortir du pays d'Égypte», bien au-delà des limites de la compréhension [comme il est écrit dans le texte]. L'Égypte (Mitsrayim) est appelée Bina (compréhension), et Bina se trouve dans la gorge,

שהוא מיצר המפסיק בין מוח ללב והוא הקול שמעורר הכוונה וכן פרעה במצרים וג' שריו קנה וושט וורידין ובגשמיות בין הראש ללב גרון המפסיק

qui est un passage étroit (méitsar) séparant le cerveau du cœur; et elle est la voix qui éveille l'intention. De même, Pharaon en Égypte et ses trois officiers: la trachée, l'œsophage et les veines. Et, physiquement, entre la tête et le cœur, [se trouve] la gorge, qui fait obstacle;

כי להיות לב ומדות נמשך מהמוח צריך שיתקצר כו' [כמש"ל [כמה שכתוב לעיל] פ' יתרו ובפ' וארא ע"פ לכן אמור]:

car, pour que le cœur et les attributs émotionnels procèdent du cerveau, il faut qu'il y ait une contraction, etc. [comme il est écrit plus haut, dans la paracha Yitro, et dans la paracha Vaéra, sur le verset «C'est pourquoi, dis»].

14 ג והנה חמשים שערי בינה ענפין מתפרדין אבל במקורם הם כלולים כשהם בא"א ש"ע [ש"ע (370)] נהורין ר"ך וק"ן חשבון גדול תיקון אריך כו'

3. Or, les cinquante portes de Bina (compréhension) sont des «branches qui se séparent»; mais, dans leur source, elles sont incluses [ensemble], lorsqu'elles se trouvent dans Arich Anpin: les 370 lumières, [à savoir,] 220 et 150, «un grand compte», le tikoun d'Arich, etc.

[וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שער א"א פי"ד [פרק י"ד / פרשה י"ד] וע' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער ספירת העומר פי"ז [פרק ז'] גבי מורי זלה"ה [זכרוננו לחיי העולם הבא] לא היה מסתפר כו' ועמ"ש מענין פי" חשבון גדול בביאור ע"פ על כן יאמרו המושלים בואו חשבון.

[Et comme il est écrit dans Etz Chaim, Shaar Arich Anpin, chapitre 14 ; voir aussi Pri Etz Chaim, Shaar Sefiras HaOmer, chapitre 7, au sujet de « Mon maître, que sa mémoire soit pour la vie du monde futur, ne se coupait pas les cheveux », etc. ; voir également ce qui est écrit sur le sens de « un grand compte », dans l'explication du verset : « C'est pourquoi les gouvernants disent : "Venez à Heshbon." »

15 ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה וילבש צדקה בענין פי" כל פרוטה מצטרפת לחשבון גדול כו' וע' בע"ח [בעץ חיים] שער א"א ספ"ה שבהיות למעלה הם חשבון גדול כו' ומשם למלי דאצי כו' הארת פנים יאר ה' פניו המשכות הכתר.

Et voyez ce qui est écrit dans Igueret HaKodech, dans la lettre commençant par « Et Il revêtit la justice », au sujet du sens de « chaque perouta s'ajoute à un grand compte », etc. ; et voyez Etz Chaim, Cha'ar Arikh Anpin, à la fin du chapitre 5, où il est dit que, lorsqu'ils sont en haut, ils constituent « un grand compte », etc.] Et de là, [cela est attiré] vers Mal'hout du Monde d'Atsilout, etc. : l'illumination de la face, « que Havaya fasse rayonner Sa face », les émanations de Kéter.

16 והוא ענין תורה שאומרים כ"ד ספרים בליל שבועות הגם דאורייתא מחכמה נפקת מקורה תרי"ג ארחין שהוא הלכנונית מגלגלתא דאריך כתר שבכתר כו'

Et c'est là le sens de la Torah : nous récitons les vingt-quatre livres dans la nuit de Chavouot. Bien que « la Torah émane de 'Hokhma (sagesse) », sa source est constituée des 613 sentiers, qui sont la blancheur du crâne (goulgalta) d'Arikh, Kéter au sein de Kéter, etc.

והוא ענין שתי הלחם שבשבועות לכו לחמו בלחמי המשכת מוחין מנו"ה [מנצח והוד] דאבא ובפסח מצה לפי שבאצי אין לעורר הגבורות

Et c'est là le sens des deux pains de Chavouot, « Venez, mangez de mon pain » : l'attraction des mo'hin depuis Netsa'h et Hod d'Abba. Et à Pessa'h, la matsa, car dans Atsilout il ne faut pas éveiller les Guevourot ;

אבל בשבועות גילוי הכתר שהוא בחי' שלמעלה מאצילות חמץ תאפינה דייקא ששם הגבורות נכללים כו' לית שמאלא בהאי עתיקא חירות ממ"ה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] בואו ונחזיק טובה לאבותינו כו'.

mais à Chavouot, il y a la révélation de Kéter, qui est un niveau au-dessus d'Atsilout : « elles seront cuites avec du levain », précisément, car là les Guevourot sont incluses, etc. ; « il n'y a pas de gauche dans cet Atika » ; « la liberté à l'égard de l'Ange de la mort » ; et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Venez, reconnaissons le bien de nos pères », etc.

אך צ"ל ממה להמלה מעט מעט היום יום אי שני ימים פי' מכיון שממשיכים הרי יש כאן שני ימים שאין המשכה זו של יום זה בחי' אחרת משל יום אחר

Mais cela doit se faire de bas en haut, peu à peu : « Aujourd'hui, un jour », « deux jours ». Cela signifie que, puisqu'on attire [cela] vers le bas, il y a ici deux jours, car l'attraction de ce jour n'est pas un niveau différent de celle de l'autre jour,

אלא הכל הוא בחי' אחד מעט מעט ובליל ע"ש אינן אלא מ"ט ימים אבל מכיון שהגיע יום השבועות ממילא נעשו חמשים יום מכיון שהגיעו למקורן כו' ושער החמשים הוא המחבר כו'.

mais tout est un seul niveau, peu à peu. Et dans la nuit de la veille de Chavouot, il n'y a que quarante-neuf jours ; mais dès que le jour de Chavouot est arrivé, ils deviennent automatiquement cinquante jours, puisqu'ils sont parvenus à leur source, etc. ; et la cinquantième porte est celle qui les relie, etc.

17 ועי"ז נמשך אור הכתר והוא הארת הפנים גילוי הפנימי [הפנימיות / הפנימית] דרך הכלי שלא יהיה הכלי מפסיק וגם דרך מוצא פי ה' הוא גילוי פנימי אך הוא דרך נקב וחלון כו'.

Et par là, la lumière de Kéter est attirée vers le bas. C'est l'illumination du visage : la révélation de la dimension intérieure (pnimiyout) à travers le réceptacle, de sorte que celui-ci ne fasse pas écran. De même, par « ce qui sort de la bouche de Havaya », il y a une révélation de la dimension intérieure, mais par l'intermédiaire d'une ouverture et d'une fenêtre, etc.

ולא ראי זה כראי זה שדרך נקב הוא גילוי יותר אבל הארת פנים אינו אלא הארה בעלמא כו' כמו הארת המצחא.

Mais l'un ne ressemble pas à l'autre : par une ouverture, la révélation est plus grande, tandis que l'illumination du visage n'est qu'un simple rayonnement, etc., comme l'illumination du front (mits'ha).

אך הארת פנים מתחלה כד סליק ברעותא כו' [עיינן] בעי' [בעץ חיים] שער מ"ן [מיינן נוקבין] ומ"ד [ומיינן דוכרין] דרוש ב']

Mais, au début, l'illumination du visage fut «lorsque cela s'éleva dans la volonté», etc. [voir Etz Chaim, Porte de Mayin Noukvin et Mayin Dou'hin (eaux féminines et masculines), discours 2];

אבל עכשיו באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] תליא כמ"ש יאר פניו אתנו דוקא באתעדל"ת [באתערותא דלתתא] מחמת שמחת העבודה בשמחה וטוב לבב מעוררין שמחה מלמעלה

mais à présent, cela dépend d'un éveil d'en bas, comme il est écrit: «Que Son visage brille avec nous»; «avec nous», précisément, grâce à un éveil d'en bas. En effet, par la joie du service, «dans la joie et la bonté du cœur», on éveille la joie d'en haut.

וגם ענין השמחה הוא התגלות הפנימי [הפנימיות / הפנימית] כמו צהבו פניו של רבי כו' [ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בפ"י ויין ישמח כו' להצהיל פנים משמן]

La joie, elle aussi, consiste en la révélation de la dimension intérieure, comme dans «le visage de Rabbi rayonnait», etc. [voir également ce qui est écrit dans le discours intitulé «Sortez et voyez», à propos de l'explication de «et le vin qui réjouit», etc., «pour faire rayonner le visage davantage que l'huile»].

והנה תחלה אנו ממשיכים לעומר שהיא הנוק' [הנוקבא] המשכת ש"ע [ש"ע (370)] נהורין אר"ך וק"נ [וקליפת נוגה] ודוקא בזמן שבהמ"ק [שבית המקדש] היה קיים שאז היו מקריבין העומר. משא"כ תפלה ש"י אפי' [אפילו] בח"ל [בחוץ לארץ] שכמה מיני מדרגות כו'. ע"י הנפת העומר עליות הנוק' [הנוקבא].

À présent, nous attirons d'abord vers le Omer, qui est la Noukva (le féminin), la descente des 370 lumières, ARAKH et KAN; et cela précisément à l'époque où le Temple se dressait, car c'est alors que l'on offrait le Omer. En revanche, la prière s'applique même hors de la Terre [d'Israël], avec ses nombreuses sortes de niveaux, etc. Par la présentation du Omer, la Noukva s'élève.

18 והנה עכ"ז [עם כל זה] עליי' [עלייה] זו ע"י המלאכים אריה דאכיל קרבנין כו'. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] ירום ונשא וגבה מאד אפי' [אפילו] מבחי' משה ובמשכן של משה לא היה ארי' [אריה].

Or, malgré tout, cette élévation s'effectue par l'intermédiaire des anges: «le lion qui dévore les offrandes», etc. Mais, dans les Temps futurs, «il s'élèvera, sera exalté et sera très haut», même au-dessus du niveau de Moché; et, dans le Michkan de Moché, il n'y avait pas de lion.

וזהו כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל כו'. ועתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש כו'. אז ארי' [אריה] כבקר יאכל תבן תבן הוא השפעת השעורה וזהו שעכשיו המלאכים מעטרין לתפלה גפי' ונשיק ומעטר לה

C'est là le sens de : « En ce temps, il sera dit à Yaakov et à Israël : "Qu'a accompli [D.ieu] ?" », etc. Et « les justes sont destinés à entendre proclamer devant eux : "Saint" », etc. Alors, « le lion mangera de la paille comme le bœuf » : la paille correspond à l'influence de l'orge. C'est pourquoi, aujourd'hui, les anges couronnent la prière : « il l'étreint, l'embrasse et la couronne ».

כי להיות התפלה בקול ודבור גשמי א"א לעלות כ"א ע"י המלאכים הממונים (שהם הממוצעים גבוה מעל גבוה וכמו הנפש מתלבשת בדם ע"י ממוצעים הם האדים כו')

Car, puisque la prière s'exprime par une voix et une parole physiques, elle ne peut s'élever que par l'intermédiaire des anges préposés [à cela] (qui sont les intermédiaires, « un degré au-dessus d'un degré » ; de même que l'âme s'introduit dans le sang par des intermédiaires, à savoir les vapeurs, etc.),

שנותן פנימי ומקיף שלו. אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שיתקיים ומלאה הארץ דעה יהיו כל הבחי' בישראל עצמן:

qui lui donnent leurs aspects intérieur et enveloppant. Mais, dans les Temps futurs, lorsque s'accomplira : « La terre sera remplie de la connaissance », tous les niveaux seront en Israël même.

19 מעט תוס' [תוספת] ביאור על ענין וספרתם לכם כו' חמשים יום. הנה עפמשי"ל [על פי מה שכתוב לעיל] כי ענין ספירת העומר הכל הוא המשכת בחי' ומדריגת שער החמשים הכולל ומיוחד במקורו רק שנמשך מעט מעט כו'

Un bref complément d'explication sur le sujet de « Vous compterez pour vous-mêmes », etc., « cinquante jours ». Or, d'après ce qui a été écrit plus haut, le compte du Omer consiste tout entier à faire descendre le niveau et le degré de la cinquantième porte, qui englobe tout et est unie à sa source ; seulement, elle descend peu à peu, etc.,

עד כדי לחבר ולקשר ענפין דמתפרדין כו' ע"ש עפ"י [על פי זה] מדויק מאד מ"ש תספרו חמשים יום. לומר שספירה זו היא המשכת שער החמשים ממש.

jusqu'à unir et rattacher « les branches qui se séparent », etc. Voir là-bas. Selon cette explication, les mots « vous compterez cinquante jours » sont très précis : ils signifient que ce compte fait descendre la cinquantième porte elle-même.

אך במ"א נתי' [נתבאר] פי' תספרו חמשים יום בע"א [באופן אחר] דהיינו שיום החמשים שהוא שער החמשים אין בנו כח להמשיך

Mais ailleurs, le sens de «vous compterez cinquante jours» a été expliqué autrement : à savoir que nous n'avons pas le pouvoir de faire descendre le cinquantième jour, qui est la cinquantième porte ;

לכן אין בו ספירה רק מ"מ הוא נמשך מאיליו וממילא והיינו דוקא ע"י שכבר נעשה שלימות ההמשכה במ"ט ימים

c'est pourquoi il ne fait pas l'objet d'un compte ; néanmoins, il descend de lui-même et spontanément. Cela n'est possible que parce que la descente a déjà été menée à son achèvement au cours des quarante-neuf jours ;

ולכן נאמר תספרו חמשים יום וקרוב לזה פי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בפ' בראשית (דף ח' ע"א) ד"ה אזדמנת למהוי.

et c'est pourquoi il est dit : «vous compterez cinquante jours». Le commentaire du Ramaz sur la paracha Béréchit (folio 8a), au passage commençant par «Tu es destinée à être», est proche de cette explication.

וי"ל [ויש לומר] דמה שנת' [שנתבאר] שם הוא ע"ד שכתב הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובפ' אמור דצ"ו שחג שבועות נק' ע"ש [על שם] שבו מתגלים המ"ט בחי' הכלולים בשער הני'.

On peut dire que ce qui a été expliqué là-bas suit l'orientation de ce que le Ramaz écrit là-bas et dans la paracha Emor, folio 96 : la fête de Chavouot (des Semaines) porte ce nom parce que les quarante-neuf niveaux inclus dans la cinquantième porte s'y révèlent.

אבל השבעה שבועות דספירת העומר הם מ"ט שע"ב ממש ולא בחי' שער החמשים (וכ"מ [וכן משמע] בזח"ב [בזהר חלק ב'] תצוה קפ"ג א'. ובפרדס שער השערים פ"ה. וכ"מ [וכן משמע] ממש"ל [ממה שכתוב לעיל] פ' יתרו בד"ה מראיהם ומעשיהם).

Mais les sept semaines du compte du Omer sont elles-mêmes les quarante-neuf portes de Bina, et non le niveau de la cinquantième porte (ce qui semble ressortir du Zohar, partie II, Tetsavé, 183a ; du Pardes, Shaar HaShearim, chapitre 5 ; ainsi que de ce qui a été écrit plus haut, paracha Yitro, dans le discours commençant par «Leur apparence et leurs actes»).

אמנם לפמשי"כ [לפי מה שכתוב] משמע לכאורה דבספה"ע [דבספירת העומר] שבע שבתות לבד מה שממשיכים בחי' מ"ט שערי בינה עוד ממשיכים ג"כ עליהם הארת שער החמשים ג"כ

Cependant, d'après ce qui est écrit [ici], il semble à première vue que, dans le compte du Omer, pendant les «sept semaines», outre le fait que nous faisons descendre le niveau des quarante-neuf portes de Bina, nous faisons également descendre sur elles l'illumination de la cinquantième porte ;

וזהו ענין וספרתם לכם ממחרת השבת דהיינו מבחי' שלמעלה מהשבת שהוא הבינה כמ"ש לעיל בפאמור בד"ה וספרתם לכם ובד"ה והניף הכהן את העומר.

Et c'est là le sens de «Vous compterez pour vous-mêmes à partir du lendemain du Chabbat», c'est-à-dire à partir du niveau qui est au-dessus du Chabbat, à savoir Bina, comme il est écrit plus haut, dans la paracha Emor, dans le discours commençant par «Vous compterez pour vous-mêmes», ainsi que dans le discours commençant par «Le Cohen agitera l'Omer».

20 ולדברי הפרדס שער השערים פ"ה שער החמשים היא בינה בעצמה ומ"ט שערי בינה הם בשבעת ימי הבנין וע"ש בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך יובל וערך שבת.

Et selon les propos du Pardes, Shaar HaShearim, chapitre 5, la cinquantième porte est Bina elle-même, et les quarante-neuf portes de Bina se trouvent dans les sept jours de la construction. Voir également à cet endroit, dans Erchei HaKinuyim, les entrées « Yovel » et « Chabbat ».

וכיון שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ז"ת [ז' תחתונות] דאימא ה"ז [הרי זה] הארת שער החמשים ובשבעות נמשך ומתגלה עצמיות שער החמשים. וגם עפמ"ש [על פי מה שכתוב] בפע"ח [כפרי עץ חיים] שכ"ב רפ"א שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ג"כ המוחין דגדלות דא"א [דאבא ואימא].

Et puisque, pendant le compte du Omer, nous faisons descendre les sept [Séfirot] inférieures d'Imma, cela constitue une illumination de la cinquantième porte ; et, à Chavouot, l'essence même de la cinquantième porte descend et se révèle. Cela correspond également à ce qui est écrit dans Pri Etz Chaim, Shaar 22, au début du chapitre 1 : pendant le compte du Omer, nous faisons aussi descendre les mo'hin de gadlout (l'intellect parvenu à maturité) d'Abba et Imma ('Hokhma et Bina).

וגם עפמ"ש [על פי מה שכתוב] במ"א בענין ברכת הזימון גבי יין המשומר בענביו משי"ב [מששת ימי בראשית] שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ו"ק [וי קצוות] דאבא שמתלבשים בו"ק [בו קצוות] דבינה. אי"כ עפ"ז [על פי זה] אפשר לומר שזהו ג"כ הארת שער החמשים. ומ"מ צ"ע [צריך עיון].

Cela correspond aussi à ce qui est écrit ailleurs au sujet de la bénédiction du zimoun, à propos du « vin gardé dans ses raisins depuis les six jours de la Création » : pendant le compte du Omer, nous faisons descendre les six extrémités (vav ketzavot) d'Abba, qui s'habillent dans les six extrémités de Bina. Si tel est le cas, on peut donc dire que cela aussi constitue une illumination de la cinquantième porte. Néanmoins, cela demande examen.

21 והנה אם נאמר כן יהיה מדויק יותר ענין תספרו חמשים יום וכן מה שאומרים היום שני ימים שלשה ימים ולא יום שני יום שלישי כו'

Or, si nous disons ainsi, l'expression «vous compterez cinquante jours» sera plus précise ; de même que la formulation «Aujourd'hui, c'est deux jours», «trois jours», et non «le deuxième jour», «le troisième jour», etc.,

וכנ"ל, ואין זה סותר למ"ש במ"א ששער החמשים אין בנו כח להמשיך אלא שנמשך ממילא בחג השבועות כו'.

comme indiqué plus haut. Cela ne contredit pas ce qui est écrit ailleurs : nous n'avons pas le pouvoir d'attirer la cinquantième porte, mais celle-ci se révèle d'elle-même à Chavouot, etc.

ויש להקדים מה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ספ"ק [סוף פרק קמא] דסוטה ע"פ ולא ידע איש את קבורתו לאותם שעמדו למעלה נדמה להם למטה ולאותם שעמדו למטה נדמה להם למעלה. וביאר זה המגיד נ"ע [נשמתו עדן].

Il faut introduire ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit à la fin du premier chapitre de Sotah, à propos du verset : «Et nul homme ne connaît son lieu de sépulture» : à ceux qui se tenaient en haut, il apparaissait en bas, et à ceux qui se tenaient en bas, il apparaissait en haut. Le Maguid, que son âme repose en Éden, l'a expliqué.

כי הנה מרע"ה [משה רבינו עליו השלום] **השיג בחייו מ"ט שע"ב אבל שער החמשים לא אתייהב למשה כמ"ש בגמ' [בגמרא] ובתיקונים (סוף תיקון כ"ב) וגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם שאז השיג שער החמשים**

Car Moché notre maître, que la paix soit sur lui, atteignit de son vivant les quarante-neuf portes de Bina (compréhension), mais la cinquantième porte « ne fut pas donnée à Moché », comme il est écrit dans la Guemara et dans les Tikounim (fin du Tikoun 22) ; et « les justes sont plus grands après leur mort que durant leur vie », car c'est alors qu'il atteignit la cinquantième porte.

וזהו ענין ולא ידע איש את קבורתו וכמ"ש בזהר פ' יתרו (דפ"ט ע"א) מה ע"ק [עתיקא קדישא] טמירא מכל טמירין כו' ע"ש.

Tel est le sens de « Et nul homme ne connaît son lieu de sépulture », comme il est écrit dans le Zohar, parachat Yitro (folio 89a) : « De même qu'Atika Kadicha est le plus caché de tous les cachés », etc. Voir là-bas.

אמנם פ"י לעליונים נדמה להם למטה כו' היינו כי שער החמשים דבינה הוא הממוצע בין חכמה לבינה
Cependant, le sens de « à ceux qui se tenaient en haut, il apparaissait en bas », etc., est que la cinquantième porte de Bina est l'intermédiaire entre 'Hokhma (sagesse) et Bina ;

כי חכמה היא בחי' אין ובינה נק' יש והממוצע ביניהם המחברם הוא שער החמשים ולכן לעליונים היינו לגבי בחי' אין ממש נדמה למטה

car 'Hokhma est le niveau de ayin (néant), tandis que Bina est appelée yesh (existence), et l'intermédiaire qui les relie est la cinquantième porte. C'est pourquoi, « pour ceux qui se tenaient en haut », c'est-à-dire du point de vue du niveau de ayin lui-même, elle apparaissait en bas ;

כי השער החמשים כיון שהוא הממוצע בין אין ליש א"כ הוא למטה מבחי' אין ולגבי תחתונים בחי' יש והשגה נדמה שהוא למעלה דהיינו שהוא בחי' אין ממש.

car, puisque la cinquantième porte est l'intermédiaire entre ayin et yesh, elle se trouve donc en dessous du niveau de ayin ; et, pour ceux qui se tiennent en bas — du point de vue du niveau de yesh et de la compréhension —, elle apparaît au-dessus, c'est-à-dire qu'elle semble être le niveau de ayin lui-même.

22 ועכ"פ [ועל כל פנים] לפ"ז [לפי זה] מבואר ששער החמשים הוא בחי' ממוצע בין אין ויש, וכן לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בת"ז [בתיקוני זהר] ובע"ח [ובעץ חיים] שם דשער החמשים הוא כתר עליון הרי נודע ג"כ דהכתר הוא הממוצע בין המאציל לנאצלים כמ"ש בע"ח [בעץ חיים] (שמ"א פ"ג [פרק ג'])

Quoi qu'il en soit, selon cette explication, il apparaît que la cinquantième porte est le niveau intermédiaire entre le néant (ayin) et l'existence (yech). De même, d'après ce qui est écrit dans le Tik-kunei Zohar et dans l'Etz Chaim, au même endroit, que la cinquantième porte est Kéter supérieur (Kéter Elyon), on sait également que Kéter est l'intermédiaire entre l'Émanateur et les émanés, comme il est écrit dans l'Etz Chaim (Shaar 41, chapter 3).

ועמ"ש בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית בפ"י היש הוי' בקרבנו אם אין (וע' באדר"ז [באדרא זוטא] דף רפ"ח ע"ב).

Voyez aussi ce qui est écrit dans l'explication du verset «Je suis Havaya, votre D.ieu», dans la section des tsitsit, au sujet du sens de «Havaya est-Il au milieu de nous, ou non (ayin)?» (et voyez l'Idra Zouta, folio 288b).

והנה מבואר בע"ח [בעץ חיים] שם שהממוצע כלול מבי' הבחינות שהוא ממוצע ביניהם דהיינו שיש בכתר ב' בחי' הבחי' הא' הוא בחי' תחתון שבמאציל והבחי' הב' הוא שרש כל הנאצלים דהיינו שכולל כולם כאחד כו'.

Or, il est expliqué dans l'Etz Chaim, au même endroit, que l'intermédiaire comprend les deux niveaux entre lesquels il sert de médiation. Ainsi, Kéter comporte deux aspects: le premier est le niveau inférieur de l'Émanateur, et le second, la racine de tous les émanés, c'est-à-dire qu'il les comprend tous comme un seul, etc.

23 ועד"ז ג"כ בכל בחי' כתר יש ב' בחי' אלו כמו בכתר דז"א שנעשה מת"ת [מתפארת] דאימא יש ג"כ ב' בחי' De même, à chaque niveau de Kéter (la Couronne), on trouve ces deux aspects. Ainsi, dans le Kéter de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), qui se forme à partir du Tiferet (beauté) d'Imma, il y a également deux aspects.

אלו הא' הוא נקי בחי' תחתונה שבעליון הב' נקי שרש וראש התחתון וזהו ענין ג' שלישים שיש בת"ת [בתפארת] דאימא כו' וע' במ"ח בתחלתו מענין זה.

Le premier est appelé « le niveau inférieur de ce qui est supérieur » ; le second, « la racine et la tête de ce qui est inférieur ». C'est là le sens des trois tiers que comporte le Tiferet d'Imma, etc. Voir Mishnas Chassidim, au début de l'ouvrage, à ce sujet.

24 וכך ג"כ בענין שער החמשים שהוא הממוצע בין מ"ט שערי בינה. ובין מה שלמעלה מהבינה.

De même, en ce qui concerne la cinquantième porte, qui fait fonction d'intermédiaire entre les quarante-neuf portes de Bina et ce qui est au-dessus de Bina.

וכמבואר שבו ועל ידו יתייחדו המ"ט שערי [שערים] במאצילן ב"ה שהוא גילוי אנכי מי שאנכי א"כ יש בו ב' הבחי' היינו הבחי' תחתונה שבו הוא הכולל כל המ"ט שערים כא' [כאחד].

Comme il est expliqué, c'est en elle et par son intermédiaire que les quarante-neuf portes s'unissent à leur Émanateur, béni soit-Il, ce qui constitue le dévoilement de « Anokhi : qui suis-Je ». Il y a donc en elle deux aspects : son aspect inférieur est ce qui englobe les quarante-neuf portes en une seule,

כענין מ"ש בע"ח [בעץ חיים] דהבחי' שבכתר הנק' שורש הנאצלים יש בו שרש כל הי"ס [הי' ספירות] בהעלם ודקות גדול שא"א לנאצל להיות יותר דקות ממנו.

comme il est écrit dans Etz Chaim : l'aspect de Kéter appelé la racine des émanés contient la racine des dix Séfirot, dans une dissimulation et une subtilité si grandes qu'il est impossible qu'un être émané soit plus subtil que lui,

25 ולמעלה מעלה ממהות המ"ט שערים שנמשכו אח"כ ממנו שהוא כענין המשכת הע"ס [העשר ספירות] משרש הנאצלים, אמנם הבחי' העליונה שבשער החמשים דבינה אין שייך לומר בו

et très, très au-dessus de l'essence des quarante-neuf portes qui en furent ensuite émanées, comme le sont les dix Séfirot issues de la racine des émanés. Cependant, à propos du niveau supérieur de la cinquantième porte de Bina, on ne peut dire

שהוא שרש המ"ט שערים כי הוא למעלה לגמרי מגדר שערי בינה כי אינו בגדר הבנה והשגה.

qu'il est la racine des quarante-neuf portes, car il se situe entièrement au-delà des limites des portes de Bina, puisqu'il n'est pas du domaine de la compréhension et de la perception.

26 וזהו ענין שיש בכתר בחי' תחתונה שבמאציל דלית מחשבה תפיסא ביה כלל הוא בחי' אנכי מי שאנכי,

Voilà ce qu'il faut entendre par le fait que Kéter comporte le niveau inférieur de l'Émanateur, que « nulle pensée ne peut saisir » en aucune manière : c'est le niveau de « Anochi : qui suis-Je ».

ומעתה יבואר ג"כ הא דלפעמים נזכר ששער החמשים אין בנו כח להמשיך כלל אלא שנמשך מאליו וממילא בחג השבועות.

Dès lors, on comprendra également pourquoi il est parfois dit que nous n'avons aucun pouvoir de faire descendre la cinquantième porte : elle descend d'elle-même, spontanément, à Chavouot.

27 וכאן נתבאר דספירת העומר הוא המשכת בחי' ומדרגת שער החמשים כו' והיינו כמשנ"ת [כמו שנתבאר] במ"א בענין פי' קדושתו למעלה

Et ici, il a été expliqué que le compte du Omer consiste à faire descendre le niveau et le degré de la cinquantième porte, etc. Cela correspond à ce qui a été expliqué ailleurs au sujet du sens de « Ma sainteté est au-dessus

מקדושתכם שמה שיש בכחנו להמשיך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בקיום המצות זהו מבחי' התחתונה שבכתר הנקי שורש הנאצלים וזהו ענין קדושתכם אשר קדשנו במצותיו,

de votre sainteté » : ce que nous avons le pouvoir de faire descendre par un éveil d'en bas, en accomplissant les mitzvos, provient du niveau inférieur de Kéter, qui est appelé la racine des êtres émanés. Voilà ce qu'est « votre sainteté » : « qui nous a sanctifiés par Ses commandements ».

אבל הבחי' שבכתר שהוא בחי' תחתונה שבמאציל זה א"א לנו להמשיך וזהו ענין קדושתו למעלה מקדושתכם כלומר שזה נמשך אח"כ מלמעלה בתורת מתנה כו'

Mais le niveau de Kéter qui est le niveau inférieur de l'Émanateur, nous ne pouvons pas le faire descendre. Voilà ce qu'est « Ma sainteté est au-dessus de votre sainteté » : autrement dit, cela descend ensuite d'en haut, sous forme de don, etc.

ואפשר שעד"ז ג"כ יש לפרש מה שאומרים בשבת ויו"ט [ויום טוב] קדשנו במצותיך אע"פ [אף על פי] שאומרים אשר קדשנו במצותיו שכבר קדשנו כו'.

Et peut-être peut-on également expliquer dans ce sens ce que nous disons le Chabbat et les jours de fête : « Sanctifie-nous par Tes commandements », bien que nous disions « qui nous a sanctifiés par Ses commandements », [ce qui signifie] qu'Il nous a déjà sanctifiés, etc.

28 וכמ"כ [וכמו כן] בענין ספה"ע [ספירת העומר] וחג השבועות, דאף לפמ"ש [לפי מה שכתוב] כאן דאפשר שע"י ספירת העומר אנו ממשיכים ג"כ גם מבחי" שער החמשים אכן זהו רק הבחינה תחתונה שבו היינו הבחי" שבו הכולל המ"ט שערים

De même, au sujet du décompte du Omer et de la fête de Chavouot : même selon ce qui est écrit ici, à savoir que, par le décompte du Omer, nous pouvons également attirer quelque chose du niveau de la cinquantième porte, il ne s'agit toutefois que de son aspect inférieur, c'est-à-dire de l'aspect qui englobe les quarante-neuf portes ;

וזה ממשיכים מעט מעט בימי ספה"ע [ספירת העומר] וזהו ענין היום שני ימים היום שלשה ימים כו', et c'est cela que nous attirons peu à peu durant les jours du décompte du Omer. Tel est le sens de « Aujourd'hui, deux jours », « Aujourd'hui, trois jours », etc.

אבל הבחי" העליונה שבו שלמעלה משרש המ"ט שערים זה אין בכחנו להמשיך כלל אלא שלאחר שסופרין וממשיכין הבחינה הכוללת המ"ט שערים

Mais son aspect supérieur, qui se situe au-dessus de la racine des quarante-neuf portes, nous n'avons aucun pouvoir de l'attirer ; c'est seulement après avoir compté et attiré l'aspect qui englobe les quarante-neuf portes,

וזהו ענין היום מ"ט ימים כו' אזי ממילא ומאיליו מתגלה אח"כ בחג השבועות הבחינה העליונה שבו כו' et c'est là le sens de « Aujourd'hui, quarante-neuf jours », etc., que, alors, son aspect supérieur se révèle ensuite, de lui-même et spontanément, à la fête de Chavouot, etc.,

שהוא ענין התגלות בחינה תחתונה שבמאציל. אמנם להבין איך שייך לומר דשער החמשים הוא הממוצע בין חכמה לבינה.

ce qui correspond à la révélation du niveau inférieur de l'Émanateur. Cependant, il faut comprendre comment on peut dire que la cinquantième porte est l'intermédiaire entre 'Hokhma (sagesse) et Bina (compréhension).

29 ולעליונים דהיינו לגבי חכמה עילאה נדמה שהוא למטה. והלא כתיקונים וע"ח [ועץ חיים] אומר דשער החמשים הוא כתר עליון.

et que, « pour ceux qui sont au-dessus », c'est-à-dire par rapport à la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ila'a), il semble être en bas. Mais les Tikkunim et Etz Chaim ne disent-ils pas que la cinquantième porte est le Kéter suprême ?

אך כי בלא"ה [בלאו הכי] צ"ל איך שייך לומר שהוא כתר עליון וגם הוא שער הנ' דבינה.

Mais, indépendamment de cela, il faut comprendre comment on peut dire qu'elle est le Kéter suprême et aussi la cinquantième porte de Bina.

30 ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] בפ' בראשית שם ובפ' פנחס דרנ"ג משמע דמ"ש שהוא כתר עליון ר"ל [רוצה לומר] כתר דז"א שנמשך לו מבחי' שער הנ' דבינה ממש.

Il ressort du Ramaz, sur la paracha Berechit, à cet endroit, ainsi que sur la paracha Pin'has, folio 253, que lorsqu'il est dit qu'il s'agit de Kéter suprême (Kéter Elyon), cela désigne le Kéter de Zeir Anpin (les attributs émotionnels), qui lui est transmis directement depuis le niveau de la cinquantième porte de Bina (compréhension).

וא"כ לפ"ז [לפי זה] שייך ג"כ לומר ששער זה החמשים הוא ממוצע בין חו"ב [חכמה ובינה]. אמנם גם לפי פשט לשון התיקונים דר"ל [דרוצה לומר] כתר עליון ממש עכ"ז [עם כל זה] יתכן לומר

Dans ce cas, selon cette interprétation, on peut également dire que cette cinquantième porte est un intermédiaire entre 'Hokhma (sagesse) et Bina. Toutefois, même si l'on comprend au sens simple les termes des Tikkounim comme désignant le Kéter suprême lui-même, il reste possible de dire

שהוא ממוצע בין חכמה שהיא בחי' אין לבחי' בינה ע"פ מ"ש בספר עמק המלך שער ט' דבחי' אין הוא חכמה

qu'elle est un intermédiaire entre 'Hokhma, qui est le niveau du néant, et le niveau de Bina, conformément à ce qui est écrit dans le livre Emek HaMelech, porte 9 : le niveau du néant est 'Hokhma

והוא למעלה מבחי' אריך שהיא בחי' בינה כו' וכן הוא בביאור האדרא מהאריז"ל [מהאריז' זכרוננו לברכה] גבי ההוא ארחא אתפרשא לתרי"ג אורחין דאורייתא.

et qu'il se situe au-dessus du niveau d'Arieh, qui est le niveau de Bina, etc. Il en est de même dans le commentaire de l'Idra par le Ari Zal, à propos de « ce sentier qui se ramifie en 613 sentiers de la Torah »

(באדרא דקכ"ט א') וז"ל [וזה לשונו] ודע שגלגלתא זאת המקיף את המוח הוא בינה שהוא היכל לחכמה כו'.

(dans l'Idra, folio 129a). Voici ses termes : « Sache que ce crâne (goulgalta), qui entoure le cerveau, est Bina, laquelle est un palais pour 'Hokhma », etc.

א"כ שפיר י"ל [יש לומר] דשער החמשים דבינה הוא הממוצע בין אין לבחי' בינה ועמ"ש עוד בענין אין כביאור ע"פ את שבתותי תשמרו.

Dans ce cas, on peut donc bien dire que la cinquantième porte de Bina est l'intermédiaire entre le néant et le niveau de Bina. Voir aussi ce qui est écrit plus loin au sujet du néant, dans le commentaire sur le verset « Vous observerez Mes Chabbatot ».

(עוד יש לתרץ מ"ש בתיקונים דכתר עליון איהו שלימו דחמשים שערי בינה והוא ע"פ משנ"ת [מה שנתבאר] בפ' לך לך שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא וזהו ענין ה' שנתוסף לאברהם להיות מאב רם שהוא ח"ע [חכמה עילאה] אברהם כו' וקרוב לזה תירץ בפרדס שם פ"ז [פרק ז']).

(On peut encore expliquer ce que disent les Tikkounim, à savoir que le Kéter suprême « est l'achèvement des cinquante portes de Bina », conformément à ce qui a été exposé dans la paracha Lekh Lekha : la révélation d'Atik a lieu précisément dans Bina. C'est là le sens du hé ajouté au nom d'Avram, qui fit de lui Avraham : d'Av-ram, c'est-à-dire la 'Hokhma suprême ('Hokhma Ilaa), il devint Avraham, etc. Le Pardes propose une explication proche, au chapitre 7, à cet endroit.)

והנה ע"פ משנ"ת [מה שנתבאר] בשם המגיד נ"ע [נשמטו עדן] דשער החמשים הוא הממוצע בין בינה שהיא בחי' יש לחכמה שהיא בחי' אין, יובן ענין ספה"ע [ספירת העומר] שהוא מקציר שעורים עד קציר חטים.

Or, à la lumière de ce qui a été expliqué au nom du Maguid, que son âme soit au Gan Eden, selon lequel la cinquantième porte est l'intermédiaire entre Bina, qui est le niveau de l'existence, et 'Hokhma, qui est le niveau du néant, on comprendra le sens du compte du Omer : il va de la moisson de l'orge à la moisson du blé.

כי הנה ענין שעורה שעור ה' שהוא ענין השגת הנפש לכלל חד לפום שיעורא דיליה הנה שורש המשכה זו מבחי' בינה.

Car le sens de se'orah (orge) [comme] shiour hé (une mesure de cinq), qui désigne la compréhension de l'âme, « chacun selon sa propre mesure » : la racine de cet influx vient du niveau de Bina.

אבל חטה שהוא ענין המשכת הדעת הנעלם שלמעלה מן הדעת המושג ומובן זהו בחי' חכמה וכמבואר במ"א (בד"ה להבין מ"ש בהגדה מצה זו) ענין מוחין דאבא שהוא למעלה מעלה ממוחין דאימא.

Mais le blé, qui désigne l'influx du Daat caché, au-dessus du Daat qui peut être saisi et compris, relève de 'Hokhma. Comme il est expliqué ailleurs (dans le discours commençant par « Pour comprendre ce qui est dit dans la Haggada : "Cette matsa" »), les mo'hin d'Abba sont très, très au-dessus des mo'hin d'Imma.

והממוצע ביניהם הוא שער החמשים דבינה וזהו ענין ספירת העומר שהוא המשכת שער החמשים לבחי' שעורה כו' ע"ד הנ"ל.

L'intermédiaire entre eux est la cinquantième porte de Bina. Tel est le sens du compte de l'Omer : il fait descendre la cinquantième porte au niveau de l'orge, etc., selon ce qui a été expliqué plus haut.

והנה ע"פ האמור שבספה"ע [שבספירת העומר] ממשיכים ג"כ משער החמשים והמשכה זו היא למ"ט שערי בינה ממש לקשרם ולחברם לשער החמשים הממוצע כו'. עפ"י [על פי זה] י"ל [יש לומר] דזהו ענין מ"ט תיבות שבמזמור אלקים יחנונו ומ"ט אותיות שבפסוק ישמחו.

Or, selon ce qui a été dit, pendant le compte de l'Omer, nous faisons également descendre l'influx depuis la cinquantième porte ; cet influx va aux quarante-neuf portes de Bina elles-mêmes, afin de les lier et de les unir à la cinquantième porte, qui est l'intermédiaire, etc. Selon cela, on peut dire que tel est le sens des quarante-neuf mots du psaume « Que D.ieu nous accorde Sa grâce » et des quarante-neuf lettres du verset « Qu'ils se réjouissent ».

היינו שרומזים למ"ט שערי בינה ולמ"ט בחי' אלו הכלולים בשער החמשים שממשיכים ע"י ספה"ע [ספירת העומר] ממ"ט בחי' שבשער הנ' אל מ"ט שע"ב כדי להעלותן למקורן ושרשן ולייחדן במאצילן ב"ה

C'est-à-dire qu'ils font allusion aux quarante-neuf portes de Bina et à ces quarante-neuf niveaux inclus dans la cinquantième porte, que le compte de l'Omer fait descendre depuis les quarante-neuf niveaux de la cinquantième porte vers les quarante-neuf portes de Bina, afin de les élever vers leur source et leur racine, et de les unir à leur Émanateur, béni soit-Il.

(בספר ע"ה ש"י פ"ה איתא דחטה הוא בחכמה דעולם התהו ושעורה בבינה. ומחוי"ב [ומחכמה ובינה] הנז' [הנזכר] נעשה אח"כ בעולם התיקון בחי' אין ואריך אנפין כו') :

(Dans le livre Emek HaMelech, Shaar 7, chapitre 5, il est dit que le blé relève de la 'Hokhma du Monde de Tohou (Chaos), et l'orge de la Bina. De la 'Hokhma et de la Bina mentionnées sont ensuite issus, dans le Monde de Tikoun (Rectification), le niveau de ayin et Arikh Anpin, etc.)

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/13/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak